

• SZKOŁA PODSTAWOWA Z ODDZIAŁAMI
MISTRZOSTWA SPORTOWEGO NR 10
IM. ŚW. JADWIGI KRÓLOWEJ POLSKI W RYBNIKU •

Standardy Ochrony Małoletnich (SOM)

*Przygotowanie: Psycholog
Aleksandra Dzierzenga*

Informacje wstępne

1. Standardy Ochrony Małoletnich (zwane dalej Standardami lub SOM) to zbiór zasad i procedur, które stawiają ochronę uczniów przed krzywdzeniem w centrum działań i wartości jakimi kieruje się nasza placówka.
2. Standardy stanowią uzupełnienie dotychczasowych praktyk ochrony uczniów o wstandaryzowane zasady i procedury skutecznej profilaktyki i sprawnego reagowania na każdy przejaw przemocy wobec uczniów.

Na jakiej zasadzie i w jakim celu standardy ochrony małoletnich zostały wprowadzone do polskiego prawa?

Przepisy, które obligują do wprowadzenia standardów ochrony małoletnich zostały wdrożone do polskiego porządku prawnego na skutek **ustawy z dn. 28 lipca 2023 r o zmianie ustawy Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw i są powszechnie znane też jako Lex Kamilek**. Znowelizowana została także treść ustawy z 13 maja 2016 roku o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym, która od tej pory będzie funkcjonowała w obrocie prawnym jako ustawa o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich. I to właśnie na podstawie tej ustawy placówki oświatowe zostały zobligowane do tego, aby wprowadzić standardy ochrony małoletnich.

Podstawa prawna

1. **Dokument Standardy Ochrony Małoletnich został opracowany zgodnie z Ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. poz. 1606).**
2. Pozostałe podstawy prawne, na których opiera się dokument:
  - Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm.)
  - Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn.zm.)
  - Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359)
  - Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 31 z późn. zm.).
  - Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz.1249).
  - Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 z późn. zm.).
  - Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1375 z późn. zm.) .
  - Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1360 z późn. zm.) - art. 23 i 24
  - Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.).

Co zawierają nasze SOM?*

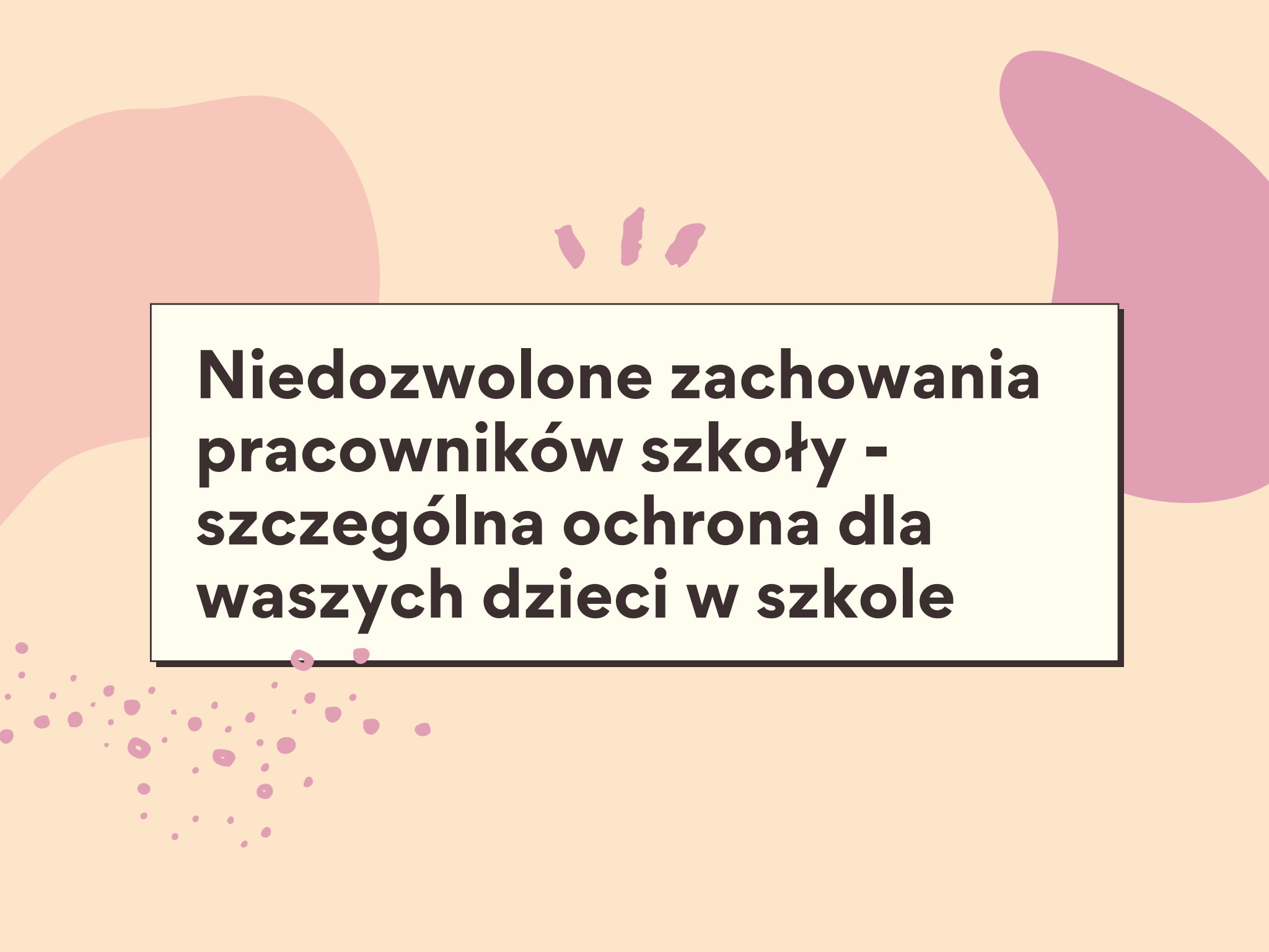
- **Rozdział 1.** Informacje wstępne
- **Rozdział 2.** Słownik pojęć
- **Rozdział 3.** Zasady zapewniające bezpieczne relacje między uczniem a pracownikiem szkoły, w tym zachowania niedozwolone wobec uczniów
- **Rozdział 4.** Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między uczniami a w szczególności zachowania niedozwolone uczniów
- **Rozdział 5.** Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających uczniom
- **Rozdział 6.** Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia ucznia
- **Rozdział 7.** Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę ucznia
- **Rozdział 8.** Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych zdarzeń zagrażających dobru ucznia
- **Rozdział 9.** Zasady przeglądu i aktualizacji standardów
- **Rozdział 10.** Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie pracowników szkoły do stosowania standardów, zasady przygotowania pracowników do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności
- **Rozdział 11.** Zasady i sposób udostępniania rodzicom i uczniom standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania
- Numery telefonów, pod którymi można uzyskać pomoc doraźną

*Każda szkoła rybnicka, mimo korzystania z podobnych wzorców SOM będzie mieć inne, własne procedury

Co jest najważniejsze dla rodziców?*

- Niedozwolone zachowania pracowników szkoły - szczególna ochrona waszego dziecka w szkole
- Bezpieczne relacje między uczniami i niedozwolone zachowania uczniów - jakich zasad nauczać dzieci w domu?
- Kto koordynuje działania związane z SOM w naszej szkole?
- Procedura rozpoznawania i zwalczania przemocy w szkole - na co rodzice powinni być przygotowani?
- Bieżąca aktualizacja SOM
- Gdzie Standardy są udostępnione?
- Krzywdzenie ucznia oraz rodzaje przemocy ze słownika pojęć - na jakie warto zwrócić szczególną uwagę
- Wychowanie dzieci bez przemocy - autoweryfikacja własnego stylu wychowawczego stosowanego w domu oraz wskazówki dla rodziców

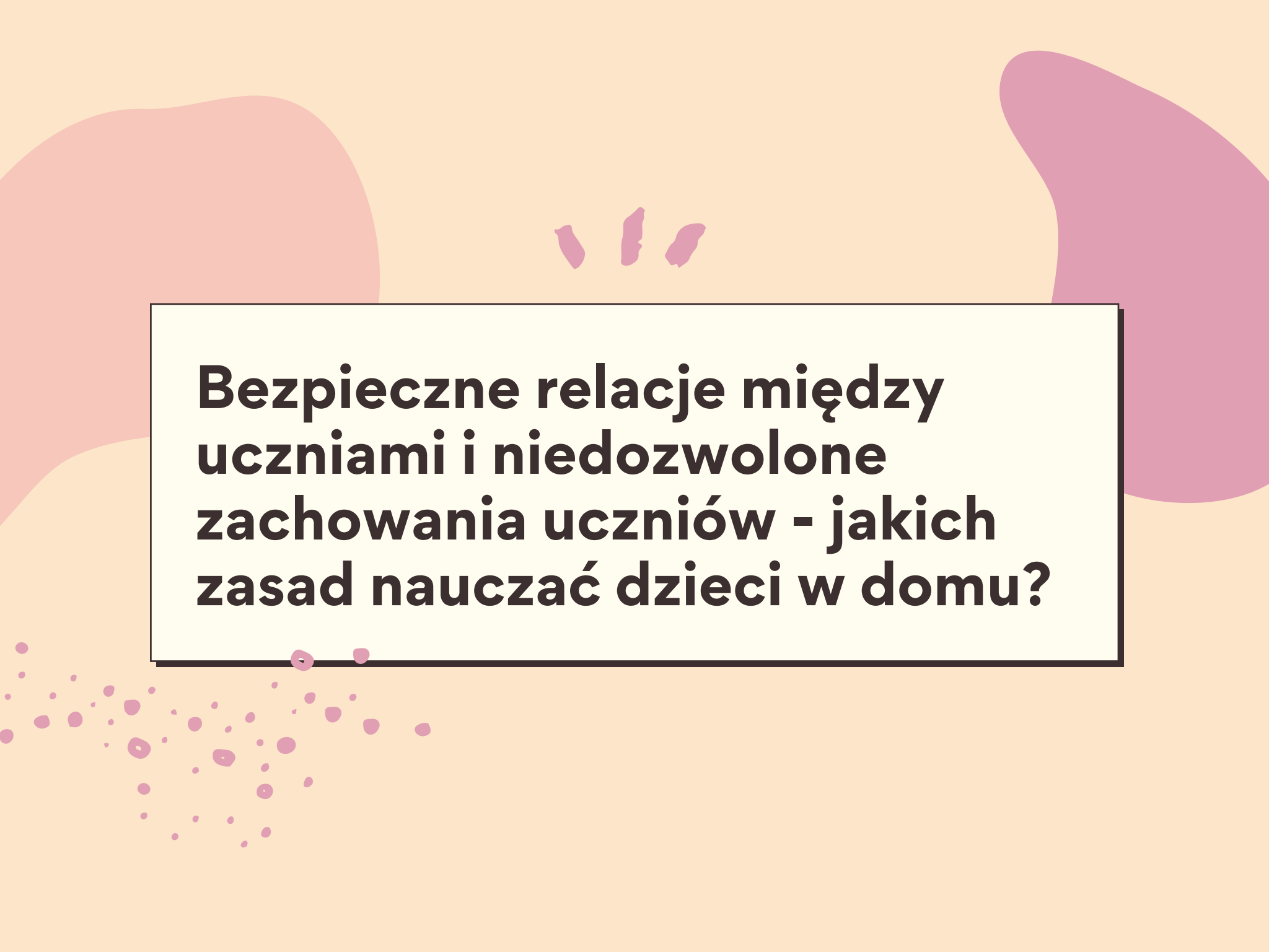
***część zawartych na kolejnych slajdach informacji stanowi parafrazę treści SOM - dosłowne formuły zostały umieszczone w “ ”.
Proszę o samodzielne zapoznanie się z pełną treścią SOM.**

**Niedozwolone zachowania
pracowników szkoły -
szczególna ochrona dla
waszych dzieci w szkole**

Niedozwolone zachowania nauczycieli i prawa waszych dzieci

- “Niedozwolone są zachowania pracownika noszące znamiona:
  - przemocy psychicznej, której skutkiem jest wywołanie u ucznia poczucia odrzucenia, obniżenie godności i własnej wartości poprzez zachowania wobec niego takie jak: umniejszanie, wyśmiewanie, zawstydzanie, lekceważenie, izolowanie, obwinianie, oskarżanie, krytykowanie i inne godzące w godność i wartość ucznia;
  - przemocy werbalnej, która nacechowana jest agresją wzbudzającą u ucznia lęk i wstyd poprzez zachowania wobec niego takie jak krzyk, wyzywanie, przezywanie, grożenie, przeklinanie, przedrzeźnianie;
  - przemocy fizycznej, która wiąże się z naruszeniem nietykalności ciała ucznia, w szczególności poprzez, bicie, szarpanie, popychanie, rzucanie przedmiotami należącymi do ucznia, kopanie, ciągnięcie za włosy/uszy, zmuszanie do przebywania w niewygodnej pozycji, lub zmuszanie do zjedzenia/połknięcia czegoś i inne działania sprawiające ból.
  - Pracownik ma obowiązek zachować prawo ucznia do intymności poprzez zachowanie właściwego dystansu w każdej sytuacji. Niedozwolonym jest, by pracownik nawiązywał jakiegokolwiek relacje romantyczne i seksualne z uczniem, w tym flirt słowy, dwuznaczny żart, wyzywające spojrzenie, erotyczny dotyk, obcowanie płciowe i inne czynności o charakterze seksualnym.”

**Bezpieczne relacje między
uczniami i niedozwolone
zachowania uczniów - jakich
zasad nauczać dzieci w domu?**

Niedozwolone zachowania dzieci

- “Za niedozwolone zachowania pomiędzy uczniami, uznaje się:
  - wyśmiewanie, przezywanie i rozpowszechnianie upokarzających informacji, złośliwe komentarze, w szczególności na temat wyglądu; obraźliwe komentowanie innych w mediach społecznościowych;
  - izolowanie lub wykluczanie ucznia z grupy;
  - bicie, kopanie, szarpanie, zadawanie bólu;
  - niszczenie lub zabór własności, w tym środków pieniężnych;
  - zmuszanie do wykonywania określonych czynności, groźby, szantaż emocjonalny;
  - komentarze i gesty seksualne, rozsyłanie obrazów o tematyce seksualnej i wszelkie przejawy gwałtu;
  - inne, niespecyficzne formy przemocy odczuwane przez ofiarę jako krzywdzące.”

**Rodzicu,
ucz swoje dziecko dyscypliny i konsekwencji związanych z powyższymi zachowaniami. Staraj się mieć pod kontrolą, co robi ono w czasie wolnym, jak spędza go w social mediach i jakie wzorce są mu przekazywane. Żaden nauczyciel czy wychowawca nie ma takiej mocy sprawczej, takiego wpływu na twoje dziecko, jakie masz ty! Jeśli dotychczasowe metody wychowawcze zawodzą, poproś o pomoc specjalistów - w szkole jest to darmowe! :) I to żaden wstyd. Ze wstydem spotkasz się ty i twoje dziecko wtedy, gdy skrzywdzi siebie lub innego ucznia i spotka się z konsekwencjami powyższych zachowań.**

Niedozwolone zachowania dzieci

- Źródło szkolnej sieci dostępu do Internetu dla uczniów jest zabezpieczone przed dostępem do treści pornograficznych, eksponujących przemoc, naruszających normy obyczajowe, propagujących nienawiść i dyskryminację. Osobą odpowiedzialną za zabezpieczenie szkolnej sieci Internetu jest p. Krzysztof Pierchała. Uczniowie korzystają z dostępu do szkolnej sieci Internetu pod opieką i nadzorem oraz za zgodą nauczycieli. Szkoła prowadzi systematyczną profilaktykę bezpiecznego korzystania z Internetu przez uczniów, ucząc ich konstruktywnej reakcji na każdy przejaw cyberprzemocy.

**Rodzicu,
upewnij się, czy wasz domowy dostęp do sieci również jest zabezpieczony - czy twoje dziecko posiada kontrolę rodzicielską w telefonie. Twoja stała kontrola, czy przegląd historii w przeglądarce internetowej twojego dziecka nie jest inwazją w jego prywatność, ale wyrazem twojej troski i zainteresowania. Porozmawiaj z nim, by ufało ci i szanowało cię na tyle, by pozwalać ci na taką ingerencję. Nie pozwól, by twoje dziecko stało się ofiarą cyberprzemocy!**

Obowiązek: zgłaszać!

- “W szkole obowiązuje zasada, że krzywdzony uczeń ma prawo oczekiwać pomocy ze strony społeczności szkolnej, a reagowanie na czyjąś krzywdę nie jest ani skarżeniem, ani donosicielstwem, ale moralnym obowiązkiem każdego ucznia i pracownika. Uczniowie znają konsekwencje zdrowotne przemocy jaką ponosi ofiara i wiedzą, że każda reakcja obronna jest ważna.”
- W szkole obowiązuje zasada reagowania na każde zachowania ucznia uznane jako niedozwolone.
- Uczeń, który jest świadkiem niedozwolonego zachowania innego ucznia i nie czuje się na siłach by go powstrzymać, ma obowiązek jak najszybciej zgłosić to zdarzenie do obecnego w pobliżu nauczyciela lub innego pracownika szkoły.
- Uczeń, który podejrzewa przemoc! wobec innego ucznia jest zobowiązany przekazać tę informację wychowawcy lub innemu nauczycielowi.”

Rodzicu,

ucz swoje dziecko szczerości - “reagowanie na czyjąś krzywdę nie jest ani skarżeniem, ani donosicielstwem, ale moralnym obowiązkiem” każdego człowieka! Jeśli choćby podejrzewa, że komuś dzieje się krzywda, niech porozmawia o tym z wychowawcą, razem spróbują wyjaśnić sytuację.

Zagwarantuje to, że jeśli twoje dziecko będzie oczekiwało pomocy, to również ją otrzyma, a szkoła będzie bezpieczniejszym miejscem dla wszystkich.

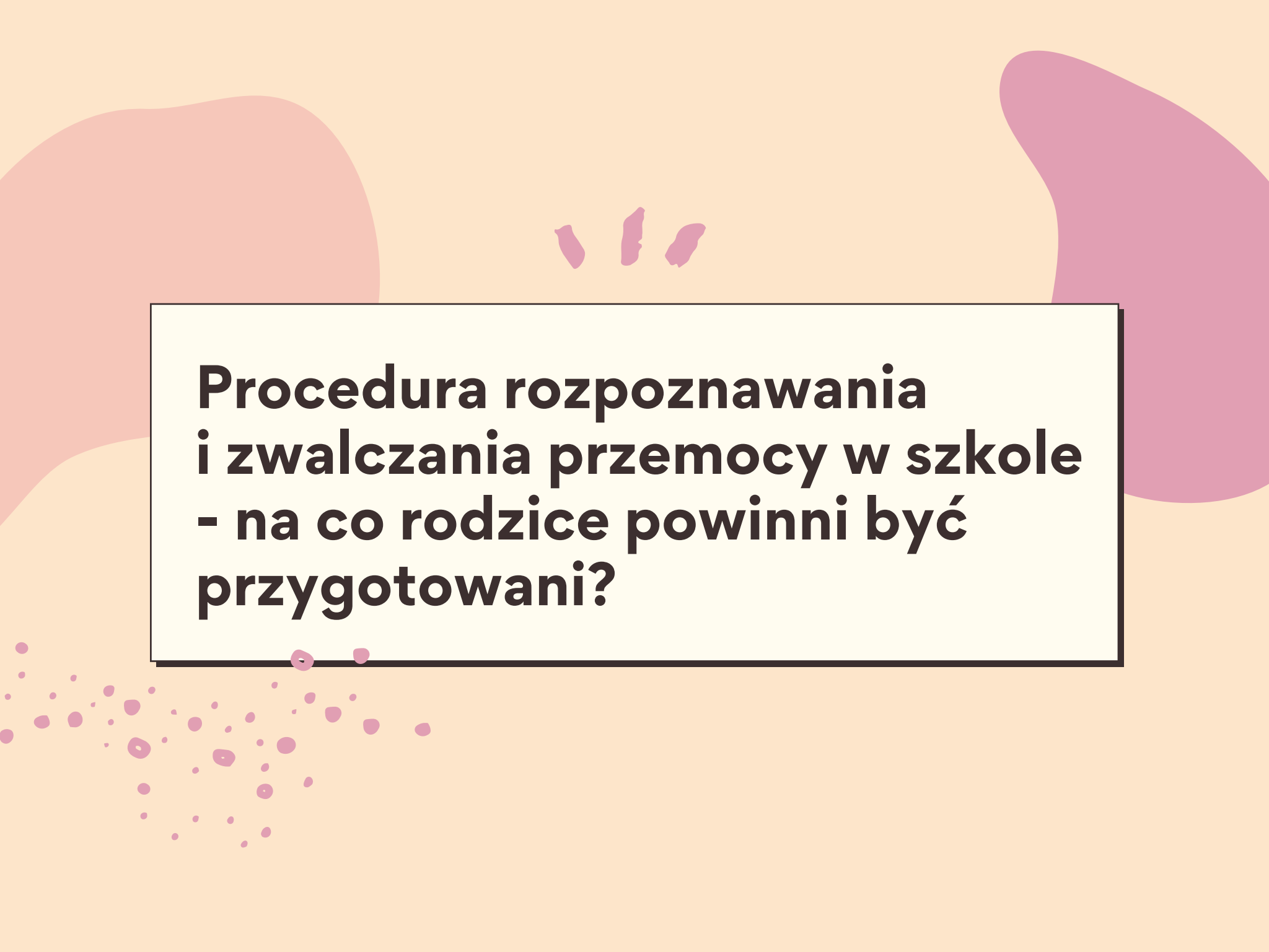
Kto koordynuje działania związane z SOM w naszej szkole?

Koordinatorem ochrony uczniów przed krzywdzeniem jest **Pedagog szkolny Olga Siemianowska**. W przypadku nieobecności koordynatora jego obowiązki pełni pedagog specjalny Katarzyna Kaczmarek oraz psycholog Aleksandra Dzierzenga lub dyrektor.

Rodzicu,

“Uprawnionym do zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia ucznia jest każdy, kto powziął taką informację” - jeśli wiadomo ci lub podejrzewasz, że twoje lub czyjeś dziecko jest zagrożone (ze strony pracownika, innego dziecka lub nawet drugiego rodzica), nie przechodź obojętnie!

“Pisemne zgłoszenie zdarzenia należy adresować do: Koordynatora ochrony uczniów przed krzywdzeniem w Szkole Podstawowej z Oddziałami Mistrzostwa Sportowego nr 10 im. Św. Jadwigi Królowej Polski w Rybniku na ulicy Grunwaldzkiej 18 i przekazać je za pośrednictwem poczty tradycyjnej, sekretariatu szkoły lub poczty elektronicznej na adres e-mail: zss.rybnik@gmail.com”.

**Procedura rozpoznawania
i zwalczania przemocy w szkole
- na co rodzice powinni być
przygotowani?**

Prosimy o współpracę

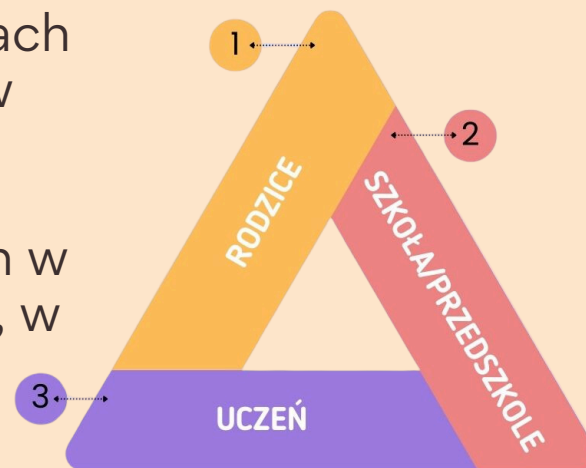
- “W przypadku gdy pracownik w toku bieżącej pracy rozpozna objawy wskazujące na przemoc w rodzinie, w tym przemoc polegającą na zaniedbaniu środowiskowym ma obowiązek zgłosić sprawę do koordynatora. Jeżeli w sprawie są dowody pracownik zobowiązany jest je zabezpieczyć i przekazać koordynatorowi.
- W ramach postępowania wyjaśniającego zdarzenia (7-14 dni), koordynator ma prawo przeprowadzać rozmowy z pracownikami szkoły, uczniami i rodzicami i sporządzać z nich notatki służbowe, zbierać dowody rzeczowe, w tym nagrania dźwiękowe, fotografie, filmy, oraz nagrania z monitoringu.
- Koordynator informuje o zdarzeniu rodziców ofiary przemocy, a w przypadku, gdy sprawcą przemocy był uczeń lub grupa uczniów, także rodziców sprawców przemocy.
- Po rozpoznaniu sprawy, w terminie nie dłuższym niż 10 dni dyrektor organizuje spotkanie z rodzicami sprawcy i rodzicami ofiary razem lub odrębnie. W zależności od charakteru tej przemocy i rozmiaru krzywdy ucznia, a także potrzeby zadbania o godność ofiary przemocy, zdarzenie może być przedmiotem omówienia go z ogółem rodziców uczniów, którzy byli świadkami przemocy.”

Rodzicu,

jeśli twoje dziecko jest ofiarą, sprawcą lub świadkiem zdarzenia o charakterze przemocy lub taką przemoc się choćby podejrzewa - możesz zostać poproszony o spotkanie, wywiad, udzielenie informacji. Prosimy o współpracę, szczerłość, nie zakładanie z góry, że “nie ma szans, że moje dziecko uczestniczyło w czymś takim”, ale o obiektywne spojrzenie na fakty. Udostępnienie wszelkich informacji i dowodów w sprawie, do których masz dostęp. Pamiętajmy, o co wspólnie walczymy - o dobro i życie dziecka!

Współpraca = wsparcie dla dziecka

- “Tryb wspierania uczniów będących ofiarami, świadkami i sprawcami przemocy odbywa się w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej w szkole na podstawie decyzji Zespołu Wychowawczego.”
- Szkoła dokonując corocznej diagnozy występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka na potrzeby programu wychowawczo-profilaktycznego sporządza diagnozę zjawisk wszelkich rodzajów przemocy wobec uczniów. Program profilaktyczno-wychowawczy uwzględnia potrzeby uczniów w zakresie rozpoznawania zjawisk przemocy i konstruktywnego eliminowania ich ze środowiska szkolnego.

Rodzicu,

Z naszej strony staramy się wesprzeć twoje dziecko w pełnym zakresie - stale doskonaląc ten proces, udzielamy dostosowanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej. To, co ty możesz zrobić, to z uważnością poświęcać czas jemu samemu oraz być z nami w stałym i współpracującym kontakcie. Bez twojego udziału, poświęcenia, zaangażowania, nie ma mowy o skutecznym (znacznie głębszym niż tylko doraźne) wsparciu dla dziecka.

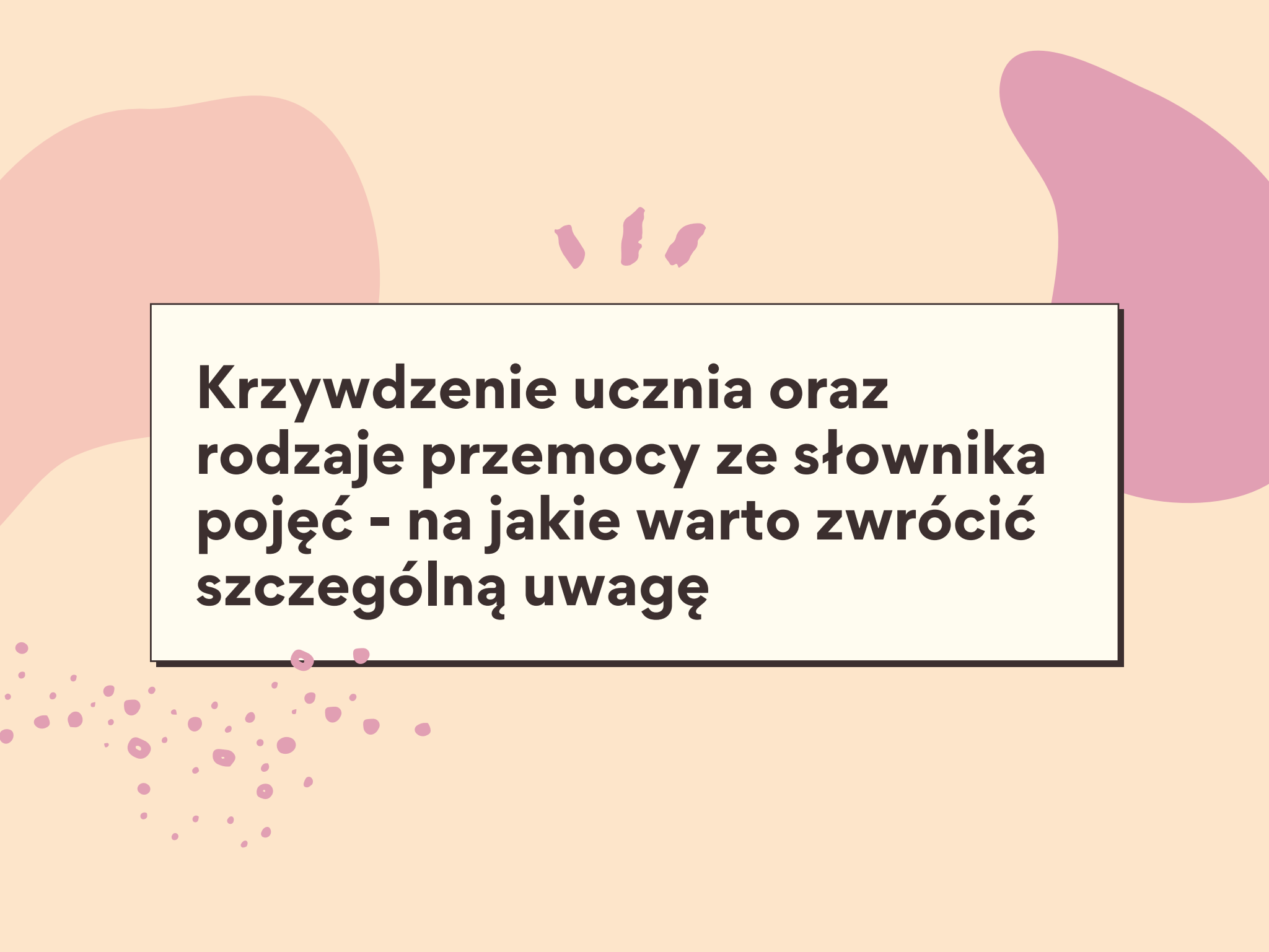
Bieżąca aktualizacja SOM

- Co roku, na podstawie stałego monitoringu, ankiet przeprowadzanych w szkole dokument Standardów może zostać zaktualizowany w zależności od potrzeb oraz modyfikacji prawnych. **Prosimy o bieżące zapoznawanie się z nimi!**

Gdzie Standardy są udostępnione?

- SOM są opublikowane w pełnej wersji dla rodziców i nauczycieli **na stronie internetowej** szkoły w zakładce “dla nauczycieli” i “dla rodziców” oraz dostępne w szkole **w holu hali sportowej.**
- Standardy ochrony uczniów w wersji skróconej i dostosowanej do wieku uczniów i specyfiki szkoły są opublikowane na stronie internetowej szkoły, w zakładce dla uczniów i dostępne w szkole **obok gabinetu pedagoga szkolnego i na gazetkach na korytarzach szkolnych.**

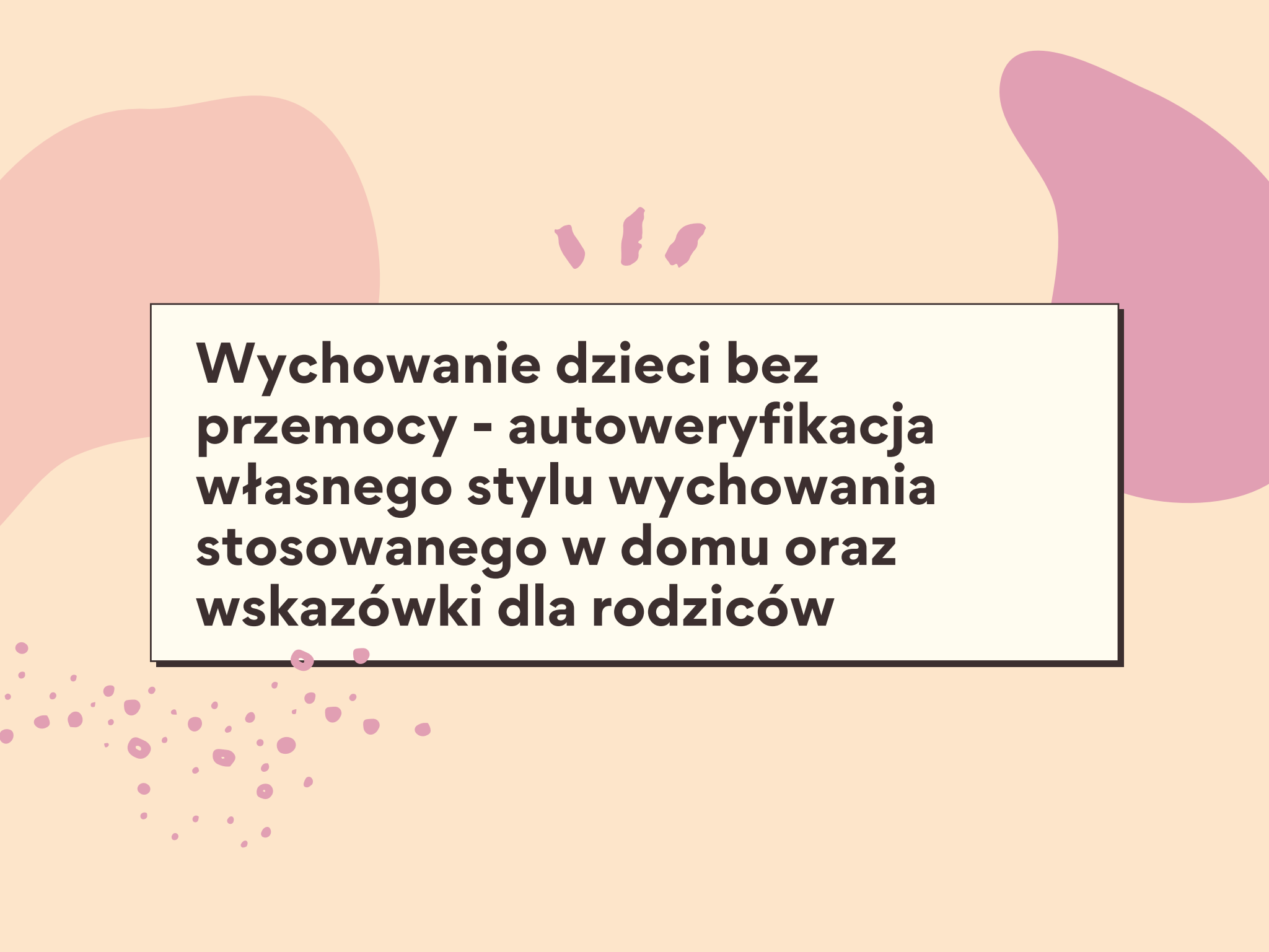
**Krzywdzenie ucznia oraz
rodzaje przemocy ze słownika
pojęć - na jakie warto zwrócić
szczególną uwagę**

Czym jest krzywdzenie?

- “Krzywdzenie ucznia jest przemocą, która zachodzi wówczas, gdy jakaś osoba lub grupa osób odnosi się do niego w sposób niezgodny z wymaganiami relacji, która je łączy.”
- “Przemoc przejawia się w bezprawnym wywieraniu wpływu na proces myślowy, zachowanie lub stan fizyczny osoby w celu zaspokojenia własnych korzyści. Sprawca wykorzystując swoją przewagę nad ofiarą w sposób świadomy zaspakaja własne potrzeby kosztem ofiary. Przemoc może przejawiać się w formie fizycznej, psychicznej, seksualnej, a także jako cyberprzemoc.”

Rodzaje przemocy - na co szczególnie warto zwrócić uwagę?

- **“Przemoc fizyczna**- to wywieranie wpływu na ucznia przy użyciu siły fizycznej, w którym dochodzi do naruszenia jego nietykalności fizycznej.
- **Przemoc psychiczna**- to wywieranie wpływu na ucznia przy użyciu środków komunikacji interpersonalnej, w którym dochodzi do naruszenia jego nietykalności psychicznej i emocjonalnej.
- **Przemoc seksualna**- to każde zachowanie sprawcy przemocy, które prowadzi do seksualnego zaspokojenia jego potrzeb kosztem ucznia. Może mieć formę kontaktu fizycznego, emocjonalnego w formie materiałów pornograficznych lub ekshibicjonizmu.
- **Cyberprzemoc** – to przemoc psychiczna lub seksualna realizowana za pośrednictwem technologii informacyjnych i komunikacyjnych, w tym czatów, stron internetowych, blogów, SMS-ów, MMS-ów;
- **Zaniedbanie** to najcięższy rodzaj przemocy, który polega na niezaspokajaniu podstawowych potrzeb psychicznych i/lub biologicznych ucznia. Zaniedbanie w sferze biologicznej przejawia się w braku podstawowych środków do życia jedzenie, mieszkanie, ubranie, brak pomocy w chorobie. Zaniedbanie w sferze psychicznej to pozbawienie ucznia podstawowych potrzeb emocjonalnych takich jak przynależności, więzi, zapewnienia pomocy. Każdy inny rodzaj przemocy ma swój początek i koniec, czyli jest zdarzeniem. Zaniedbanie trwa.”

**Wychowanie dzieci bez
przemocy - autoweryfikacja
własnego stylu wychowania
stosowanego w domu oraz
wskazówki dla rodziców**

Style wychowania

- Istnieje kilka głównych rodzajów stylów wychowawczych, z których każdy ma swoje cechy i wpływ na rozwój dziecka. Jednakże, sposób, w jaki styl wychowawczy jest stosowany, może mieć różnorodne konsekwencje dla dziecka, łącznie z możliwością przyczyniania się do krzywdzenia lub przemocy wobec niego. Każdy z nas stosuje taki styl wychowawczy, który jest mieszanką doświadczeń związanych z systemem rodzinnym, naszych wartości i zasad moralnych, wiedzy, wykształcenia, charakteru i temperamentu. Jaki jest twój?

Rodzaje stylów wychowania

Autorytarny

- **Opis:** W tym stylu rodziczy panuje silna kontrola i wymagania są wysokie, ale nie ma zbyt wiele miejsca na dialog czy wyjaśnienia. Decyzje podejmowane są jednostronnie przez rodzica.
- **Potencjalna szkodliwość:** Dziecko może odczuwać brak autonomii i poczucie ciągłej kontroli, co może prowadzić do frustracji, obniżonego poczucia własnej wartości oraz trudności w radzeniu sobie z emocjami.

**Przemoc fizyczna, werbalna,
emocjonalna, kontrolująca!**

Rodzaje stylów wychowania

Permisywny

- **Opis:** To podejście opiera się na dużej otwartości i braku wymagań. Rodziczy jest bardziej zrozumiały i akceptujący, unikając konfliktów.
- **Potencjalna szkodliwość:** Dziecko może mieć trudności w ustanawianiu granic oraz zrozumieniu konsekwencji swoich działań. Brak klarownych wytycznych może prowadzić do trudności w nauce samodyscypliny i odpowiedzialności.

**Przemoc emocjonalna,
kontrolująca!**

Rodzaje stylów wychowania

Zaniedbujący

- **Opis:** W tym stylu rodzicze nie wykazują zaangażowania ani zainteresowania potrzebami dziecka. Może to wynikać z problemów osobistych rodziców, nadużywania substancji, czy innych czynników.
- **Potencjalna szkodliwość:** Dzieci wychowane w tym środowisku często doświadczają emocjonalnego zaniedbania, co może prowadzić do problemów zdrowotnych, trudności w nawiązywaniu relacji oraz zaburzeń emocjonalnych.

**Przemoc emocjonalna,
psychiczna!**

Rodzaje stylów wychowania

Agresywny (natrętny)

- **Opis:** To podejście charakteryzuje się dużym poziomem kontroli i oczekiwań, często popartych agresją fizyczną lub emocjonalną.
- **Potencjalna szkodliwość:** Dzieci w takim środowisku często doświadczają przemocy fizycznej lub emocjonalnej, co może prowadzić do długotrwałych problemów psychologicznych, traumy oraz trudności w relacjach społecznych.

**Przemoc fizyczna, werbalna,
psychiczna!**

Rodzaje stylów wychowania

Demokratyczny (autorytatywny)

- **Opis:** Ten styl łączy w sobie elementy wysokich wymagań i wsparcia. Rodziczy jest zainteresowany potrzebami dziecka i otwarty na dialog.
- **Potencjalna szkodliwość:** Choć ogólnie uważany jest za jeden z najbardziej zdrowych stylów wychowawczych, z nadmiernym naciskiem na kontrolę lub brakiem spójności w stosowaniu zasad, może prowadzić do frustracji i dezorientacji u dziecka.

Choć żaden styl wychowania nie jest idealny, kluczowa jest równowaga w dyscyplinie oraz wspieraniu!

Przemoc a style wychowania - podsumowanie

1. Przemoc fizyczna:

- **Autorytarny:** Wysokie wymagania i silna kontrola mogą czasami prowadzić do stosowania przemocy fizycznej jako środka karania za nieposłuszeństwo lub złamanie zasad.
- **Agresywny (natrętny):** Stosowanie przemocy fizycznej może być powszechne jako sposób na narzucenie kontroli i wywarcie presji na dziecko.

2. Przemoc emocjonalna:

- **Autorytarny:** Stała krytyka, wyśmiewanie lub ignorowanie uczuć dziecka mogą być formą przemocy emocjonalnej w tym stylu wychowawczym.
- **Permisywny:** Brak konsekwencji w stosowaniu reguł i brak wsparcia emocjonalnego może prowadzić do niepewności i dezorientacji u dziecka.
- **Zaniedbujący:** Ignorowanie potrzeb emocjonalnych dziecka i brak zaangażowania może również być formą przemocy emocjonalnej.

3. Przemoc werbalna:

- **Agresywny (natrętny):** Użycie agresywnych słów, pogroźek lub obraźliwych komentarzy w stosunku do dziecka.
- **Autorytarny:** Surowa komunikacja, często w formie poleceń bez żadnego dialogu, może być uważana za formę przemocy werbalnej.

4. Przemoc psychiczna:

- **Zaniedbujący:** Brak odpowiedniego wsparcia emocjonalnego i ignorowanie potrzeb psychicznych dziecka może powodować szkody psychiczne.
- **Agresywny (natrętny):** Długotrwała ekspozycja na agresywne zachowania może prowadzić do poważnych problemów psychicznych u dziecka.

5. Przemoc kontrolująca:

- **Autorytarny:** Nadmierna kontrola i brak autonomii mogą prowadzić do uczucia zagrożenia i ograniczenia wolności dziecka.
- **Permisywny:** Brak ustalonych granic i zaniedbanie zadań rodzicielskich związanych z kontrolą może powodować uczucie bezradności i braku bezpieczeństwa u dziecka.

Obowiązek rodzica: Wychowywać i wspierać

- Należy pamiętać, że każdy rodzic może przejawiać różne cechy różnych stylów wychowawczych w różnych sytuacjach. Kluczowe jest jednak, aby dążyć do równowagi, umożliwiając dziecku zdrowy rozwój emocjonalny i społeczny poprzez konsekwentne, wspierające podejście wychowawcze. W przypadku ekstremalnych lub przemocowych zachowań, ważne jest szukanie pomocy specjalistów, takich jak psychologowie czy terapeuci rodzinni, aby zrozumieć i poprawić sytuację w rodzinie.

Obowiązek szkoły: interweniować!

- Szkoła przygotowuje nauczycieli do rozpoznawania i konstruktywnego reagowania na zjawiska przemocy w rodzinie, w tym przemocy polegającej na zaniedbaniu środowiskowym. (= emocjonalnym, psychicznym - które jest formą przemocy!)
- “W przypadku gdy w sprawie ucznia objętego ochroną zachodzi prawdopodobieństwo, że sprawcami krzywdzenia ucznia są rodzice, koordynator za zgodą dyrektora lub sam dyrektor powiadamia policję, sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej, a także przewodniczącego lokalnego zespołu interdyscyplinarnego w celu wszczęcia procedury Niebieskie Karty.”

10 wskazówek do obrania demokratycznego stylu wychowawczego

1. **Ustanawianie jasnych granic i reguł:** Określaj klarowne granice i zasady, które będą przestrzegane w domu. Zwróć uwagę na konsekwencje złamania reguł, ale jednocześnie daj dzieciom możliwość zrozumienia, dlaczego te reguły istnieją.
2. **Rozwijanie otwartej komunikacji:** Zachęcaj do dialogu i wyrażania uczuć. Słuchaj uważnie opinii i punktu widzenia dziecka. Wyjaśniaj decyzje i podejmuj wspólne decyzje w miarę możliwości.
3. **Udzielanie wsparcia i wyjaśnień:** Bądź obecny emocjonalnie i oferuj wsparcie w trudnych sytuacjach. Wyjaśniaj swoje oczekiwania i decyzje, aby dzieci mogły lepiej zrozumieć swoje zadania i cele.
4. **Dawanie dzieciom odpowiedzialności:** Zachęcaj do samodzielności i podejmowania odpowiedzialności za własne czyny. Pozwól dzieciom podejmować decyzje w zakresie ich wieku i rozwoju.
5. **Unikanie nadmiernej kontroli:** Zdaj sobie sprawę, że demokratyczny styl wychowania nie oznacza braku zasad. Unikaj nadmiernej kontroli i zamiast tego koncentruj się na budowaniu zaufania i wspólnym podejmowaniu decyzji.
6. **Budowanie pozytywnych relacji:** Inwestuj czas w budowanie silnych, pozytywnych relacji z dziećmi. Wyrażaj miłość, szacunek i akceptację, niezależnie od ich postępów czy osiągnięć.
7. **Bądź konsekwentny, ale elastyczny:** Trzymaj się ustalonych zasad, ale bądź elastyczny i otwarty na negocjacje w odpowiednich sytuacjach. Umożliwiaj zmiany reguł w zależności od potrzeb i okoliczności.
8. **Pozwól na błędy i uczenie się:** Pozwól dzieciom popełniać błędy i uczyć się razem z nimi. Skupiaj się na nauce i rozwoju, zamiast na karaniu za niepowodzenia.
9. **Dbaj o równowagę między wymaganiami a wsparciem:** Zapewnij równowagę między stawianiem wymagań a udzielaniem wsparcia emocjonalnego. Dzieci potrzebują zarówno wyzwań, jak i wsparcia, aby rozwijać się zdrowo.
10. **Po prostu bądź** przy dziecku, szczególnie gdy tego potrzebuje. A kiedy już jesteś, poświęcaj mu 100% swojej uwagi.

Dziękuję za uwagę

I zachęcam do zadawania pytań!